

Đường 40th/I-15, Khúc Xương Khó Nuốt

TRẦN ĐỨC HỢP

Cuối những năm 1960 anh Phạm Gia Vinh, một du học sinh từ Việt Nam qua San Diego để học ngành Công Chánh. Anh hiện đang làm Senior Engineer cho Caltrans, Khu 12 ở Little Saigon, Nam California. Anh đã kể những năm tháng vừa đi học vừa đứng bán ice-cream để kiếm thêm tiền học, vì gia đình anh không thuộc "COCC", bà chị lớn đã kiếm ngay cho anh một công ăn việc làm sau đúng một tuần lễ đặt chân lên nước Mỹ. Anh đã bị một viên chức INS hỏi khi mua kem, làm anh lo sợ lạnh tóc gáy, vì sợ bị trục xuất về nước. Nhưng ông ấy lại cho anh 5 dollars, thay cho cây kem 15 cents. Trong campus những vụ phản chiến thoát y trần truồng chạy xảy ra nhan nhản nổi tiếng khắp thế giới. Riêng con đường 40th Street, là nơi anh sống và hằng ngày đi học đã mang cho anh thật nhiều kỷ niệm đẹp đáng nhớ, cho đến nay đã hơn ba mươi năm qua anh vẫn nhớ vanh vách từng góc phố, từng hiệu buôn và ngay cả từng gốc cây mà anh đã đi qua khi đến trường.

Đây cũng là một sự trùng hợp vì ngày nay con đường 40th Street này đã không còn nằm trong bản đồ San Diego nữa. Những ký ức, kỷ niệm của anh thật đẹp, tuy con đường mà anh đã đi qua thật không đẹp chút nào. Biết bao nhiêu thăng trầm của cuộc đời và những kêu gào, vận động của nhiều vị tai to mặt lớn như

Đứng trên cao, phía tay phải là công viên Park de la Crue đang được xây dựng, tay trái là freeway I-15 đang được xé, cắt, đào, đắp (hướng Southbound). Hướng Northbound đã được xây dựng xong phía bên trái

những vị Thị Trưởng San Diego, những vị dân cử địa phương kêu gọi để xây dựng lại khu vực này đang là nơi của nhiều tội ác và đổ nát xâm chiếm. Ôi chuyện dài "nhân dân tự vệ" ở đường 40th Street này được đăng hàng ngày trong tờ nhật báo San Diego Union Street đã làm chính phủ tiểu

bang và cơ quan Công Chánh Caltrans Khu 11 San Diego lo lắng không ít. Lý do là tiền đâu để xây vì fund của chính phủ liên bang đâu phải lúc nào cũng sẵn có, và việc xây lại như thế nào thì "nhất cử và bốn năm cái tiện..."

Cái số tôi luôn luôn gặp phải những cái khó khăn rắc rối của cuộc đời. Đang làm ngon lành, "enjoy" cảnh trời, trăng, mây, nước hằng ngày giữa cầu Coronado thì đùng một cái xếp lớn báo tin là tôi sẽ qua lãnh công tác làm đường 40th Street. Con đường này nay đã trở thành freeway 15 là khúc xương tận cùng phía Nam của xa lộ I-15 dài 1450 miles nối liền từ Mexico qua tận xứ Canada ở phía Bắc.

Đây cũng là nơi nhiều vị anh hùng đã thử lửa và sau đó nhiều vị đã âm thầm cuốn gói, bỏ xứ ra đi không một lời từ giã, từ những nhân viên làm cho Caltrans lẩn những vị Giám đốc của nhà thầu. Những ai lúc đầu cứ tưởng bở, nói năng rất kêu và ngon ăn (vì chỉ nói, mà chưa làm) nên đã lanh những cái búa tạ tay xồi vô đầu, choáng váng mặt mày, khi đó

mới thấy đâu là sự thật phũ phàng nên đã “quit job”, dzông chạy lẹ, để lại cho những người tới sau thừa hưởng những gia tài đồ sộ nhưng đầy những lỗi lầm và khó khăn phải sửa chữa lại nhiều lần trong “bóng đêm”, vì nào ai biết những cái đó chôn sâu dưới lòng đất ở nơi đâu? Tự bao giờ? Nó hình dáng ra sao? Và tiếp nối như thế nào?

So sánh về âm nhạc và nghệ thuật, việc xây dựng 40th Street giống như đang điều khiển một ban nhạc Đại Hòa Tấu, nhưng bản nhạc này lại kéo dài hằng ngày, liên tục trong 5 năm trời. Chỉ một đơn vị nhỏ đánh nhịp sai, hay lạc điệu thì cả ban nhạc bị ảnh hưởng trầm trọng. Vị manager của CA Ramussen đã tâm sự: “Công trình này có quá nhiều chi tiết nhỏ đan chéo vào nhau, mà phải phối hợp nhịp nhàng, ăn khớp với nhau cho đồng bộ. Và sau kỳ này là công ty sẽ mất tên ở San Diego và khai Bankrupcy tới chapter 11”

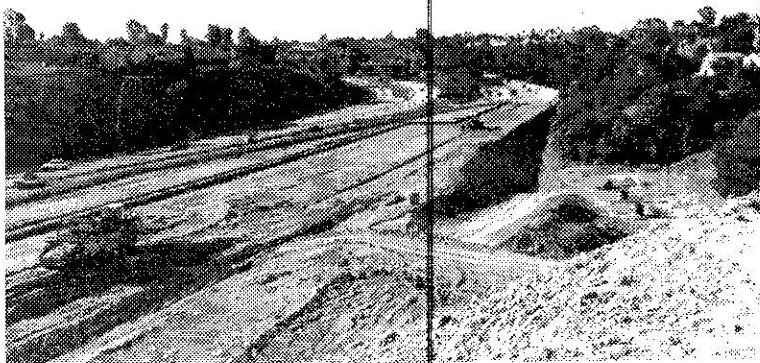
Ai cũng tưởng cứ trúng thầu là giàu to, nhưng coi vậy mà không phải vậy, kỳ này họ trúng phải cái búa tạ... Anh em chúng tôi thì từng giây, từng phút kè sát nhà thầu vừa hợp tác vừa giúp đỡ và buộc nhà thầu phải làm xong và làm đúng những gì đã ký kết trong hợp đồng và không được bỏ chạy để “bỏ của thay người”. Họ cũng biết là đang cười trên lưng cọp, nên đã vùng vẫy dữ dội, đòi hỏi, hoạnh họe đủ điều, và đã làm khổ chúng tôi không ít, mục đích làm sao kiếm thêm tiền để bù trừ những lỗ lā khi họ “bid” job giá rẻ, qua những thay đổi hợp đồng (gọi là Contract Change Order, viết tắt là CCO). Đây là một công trình có nhiều CCO nhất San Diego (khoảng 250 cái), có những CCO trị giá nhiều triệu dollars, lần những CCO phải trả hàng ngày và liên tục trong 5 năm liên tiếp. Nhiều anh chị em kỹ sư trong Design cứ tưởng project

khoảng vài triệu dollars là lớn, ra ngoài thực tế mới biết là bé cái lầm. Thực tế cho thấy những quyết định quan trọng và tối hậu là ở ngoài công trường xây cất vì những thay đổi bất ngờ phải quyết định nhanh và chính xác, kịp thời và đúng lúc vì một khi máy móc đã

vận chuyển nếu đã chạy qua thì khó có thời cơ quay lại chốn cũ, mọi sự vật chung quanh đã thay đổi hằng triệu “cubic foot” đất đá đã lấp kín và bê tông cốt sắt đã đổ đóng cứng. Muốn sửa lại là phải đào xới lên và đập phá hết concrete và làm lại từ đầu là nhâ

thầu “Ha-Lê-Lu-Da” mặt mày méo xẹo, vừa khóc vừa cười... gượng. Cứ nhìn vào mặt những vị Quản đốc Công Trường và chủ nhân nhà thầu là quý vị sẽ thấy họ cười cười, khóc khóc vì biết chắc sẽ chỉ lỗ vốn và lỗ vốn, vừa mất thêm nhiều thì giờ, vừa nhức đầu mà còn bị phạt “penalty”, nếu trễ cứ 1 ngày là bị phạt \$5000 dollars nữa.

Công trình xây dựng đường 40th Street này đang trong giai đoạn hoàn tất là kết quả của những người công nhân cần cù, nhẫn nại, không quản mưa nắng, cực khổ, bụi bặm, khó khăn, nguy hiểm để vượt qua và hoàn thành khúc xương khó nuốt này. Đây cũng là một hành diện cho toàn thể người dân ở vùng East San Diego này, nhất là những người dân nghèo sinh sống ở vùng East San Diego. Đã nhiều lần những Tân Giám đốc Caltrans đến thăm viếng và chia sẻ những khó khăn với anh em chúng tôi, thấy chúng tôi đơn giản và hòa đồng không giống như những ngài chính khách áo mao cắn đai đi trình làng trước những hào quang như những ngọn pháo bông rực nở, nhưng lại sớm tắt để màn đêm tỏa xuống lên đôi vai những người công nhân làm đường đã đem mồ hôi và tâm trí để biến đổi núi hoang vu thành xa lộ lớn, tối tân nhất San Diego.

Quang cảnh công trường khúc phía Nam, đoạn nối liền freeway I-805, nhìn từ đỉnh đồi công viên De la Crue

Đường 40th Street nằm bên phải, xa lộ I-15 nằm giữa đang được máy móc đào xới cả triệu thước khối đất (Hình chụp nhìn từ trên máy bay năm 1996). Đường hầm nhân tạo và công viên trên đó chính là chiếc cầu bêtông đếm thứ ba từ dưới lên.

Một điểm nổi bật là xa lộ này có một đoạn đường hầm dài 1000 feet, nhưng trên đường hầm này là một công viên xanh vì city San Diego không muốn xa lộ chia cắt khu này thành hai mảnh. Đây là đường hầm đầu tiên và duy nhất của thành phố San Diego, nơi có phong cảnh hữu tình, khí hậu mát mẻ, con người sống hòa thuận, êm đềm để xứng đáng là một thành phố du lịch đẹp nhất nước Hoa Kỳ giàu mạnh ngày nay.

Lời cuối: Đường 40th Street này, nay đã trở thành xa lộ Liên bang I-15 với nhiều thay đổi xung quanh. Các công viên cây xanh, các plaza đang được xây dựng nổi tiếng xung quanh. Và thành phố San Diego đã có dự án mở rộng, phá bỏ những căn nhà cũ kỹ và đổ nát để biến thành những thương xá shopping, một thư viện mới cũng đã được hình thành và đây là nơi hàng năm Tết đến, người Việt Nam đã tổ chức một Hội Chợ Tất nho nhỏ tại đây, chỉ cách con đường 40th Street này vài khu phố. Vật đổi sao dời, nơi đây chỉ còn lại những kỷ niệm đẹp với những lòng người có những tâm hồn cao thượng mà thôi. Anh Phạm Gia Vinh vẫn là người bạn tốt, một người anh đáng mến và đã tạo nhiều cảm xúc cho bài viết này.

San Diego Jan,2001
Trần Đức Hợp

